

Mustafa Kemal Paşa Tarafından Ali Fuad Paşaya Gönderilen Bazı Telgraf, Tebliğ ve Yazışmalar-(I)*

Mustafa TOKER**

Mondros Mütarekesi (30 Ekim 1918) imzalandıktan sonra İtilaf devletlerinin Mütarekenin 7. maddesi doğrultusunda Türk topraklarını işgale başlaması üzerine ülkede bölgesel direniş hareketleri başlamıştır. Önceleri bölgesel nitelik taşıyan direniş, Mustafa Kemal'in Anadolu'ya geçmesi ile örgütlü hale getirilmiş ve ulusal bir mücadeleye dönüşmüştür. Mustafa Kemal, Samsun'a çıkmadan önce Makedonya'dan başlayarak birlikte hareket ettikleri subaylardan oluşan çekirdek kadro ile (Rauf (Orbay), Ali Fethi (Okyar), Kazım Karabekir, Ali Fuat (Cebesoy), İsmet (İnönü)) devletin içinde bulunduğu durumdan kurtulması konusunda görüşmeler yapmış ve son çözüm olarak Anadolu'ya geçilmesi gerektiğine karar vermiştir.

Mustafa Kemal Anadolu'ya geçtikten sonra en büyük desteği Erzurum'da 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir ve Ankara'daki 20. Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşadan almıştır. Mustafa Kemal'in Anadolu'daki faaliyetlerini aydınlatması açısından, her iki kolordu komutanı ile yapılan görüşmeler son derece önemlidir.

Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Arşivinde bulunan ve Ali Fuat Cebesoy'a ait koleksiyon içerisinde yer alan Mustafa Kemal Paşaya ait bazı telgraf, tebliğ ve yazışmaları içeren belgeler de aynı döneme ait önemli bilgileri içermektedir. Bu koleksiyonda bulunan belgelerin bir kısmı bu çalışmada yer almaktadır. Çalışmada yer alan belgeler genel olarak:

Kongre murahhaslarının yola çıkması; Mustafa Kemal'in milli bağımsızlık için tüm mevcudiyetiyle çalışacağına dair söz vermesi; Rumeli'ye ait şifrelerin Dersaadet'te kontrol edildiğinden şüphelenildiği; Erzurum'da Kazım Karabekir ile yapılan görüşme sonucunda dahili vaziyetin iyi olduğu; Bolşeviklik ve Kafkasya ile ilgili bilgiler; Kongrede

* Mustafa Kemal Paşa tarafından Ali Fuad Paşa'ya gönderilen telgraf, tebliğ ve yazışmaların ikinci bölümü derginin izleyen sayısında yayımlanacaktır.

** Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Uzmanı.

seçilen heyet; Karesi'deki 14. Kolordu Komutanı Yusuf İzzet Paşa ile yapılan görüşmenin güvenli olup olmadığı; Cemal Paşa ve Yusuf İzzet Paşa ile ilgili bilgiler; Ali Kemal ve Konya Valisi Cemal Bey ve Gümülcineli İsmail Beylerin pek iyi niyetlerinin olmadığı; Dersaadet raporu hakkındaki yorumları; İslam çetelerinin tamamen geri çektirildiğini ve Hristiyan ahaliye emniyet sağlandığı; Rumların da çetelerini şehirlere indirmeğe söz verdiği; gerek Erzurum ve gerekse Canik'te bulunan İtilaf devletleri temsilcilerine Hristiyanların İslam ahaliye içeride ve dışarıda yaptıkları mezalimler hakkında haberdar edildikleri; Dersaadet'teki Fransız İstihbarat Şubesinin Anadolu'daki milli hareketin sebeplerini ve bunun başkentle olan ilişkilerinin belirlemeye çalıştıkları; bunun için kendilerine bilgi verilmemesi gerektiği; para meselesi ve Konya'nın durumu hakkında bilgi beklendiği; Ali Fuat Cebesoy'un babası ile tanışması; Milli Mücadele düşmanlarına karşı kesin bir icraat zamanının geldiği; Kayseri ahalisinin hükümetin aleyhinde olduğu; mebus seçimlerinin hızlandırılması ile ilgili bir tebligatın yapılmadığı; Konya Valisi Cemal Beyin bazı serserilerden jandarma kaydettiği; milli hareketin adi bir eşkiyalıktan ibaret olduğu şeklinde yalanlar söylediği; Ferit Paşa kabinesini düşürülmesi için tedbir alınması, haberleşmenin hala kesik bulunduğu; hıyanetleri belli olan memurlara daha ne gibi bir baskı uygulanabileceği konularını içermektedir.

Belgeler:

۹۷۲
۱۳۱۰/۱۱/۲۵
~~.....~~

شماره
۸۴
دائمی
حیدر

بکر می خور اردو قرمانه انچه

بدره می نازا قنار عافون بکیم صوفی انچه و لایحه ای دارم بفرستید ریاسته لایحه - برده
تجربین و لایحه ای که بر سر راه خود کرده صوفی ها که دستمه رهال الماسی از بد - بر لایحه ای و لایحه ای
لایحه ای واجب است که لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه
خطوطه ایس ابراهیم به ایس لایحه ای

صوفی

بدره می خور اردو قرمانه انچه
انچه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه
الماده جمعیت می اندازد لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه
طرحی ایس لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه
تا می رسد - برای مقصد او لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه
(توضیح) انچه عافون لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه
تجربین انچه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه لایحه ای که در دستمه

امتیازات
۸۴

۱۳۱۰/۱۱/۲۵

Zâta Mahsûsdur

Mahreci:Havza

Aceledir

Numrosu:82

Telgrâfhâne Numrosu: 473

Târîh-i Vürûdu:10 Hazirân 35

Yirminci Kolordu Kumandanlığına

Zîrdeki telgrâfnâme-i 'acizî ta'mîm sırasında Ankara Vilâyetî ile livâlarının belediye riyâsetlerine de yazılmışdır. Bunun teşmîli ve bu teşmîlâtın serî' bir sûrette her tarafda canlı müttehid bir hal alması elzemdîr. Bu noktada vâlî pâşânın te'sîrine mürâca'at etmek istemedim. Bunun kendiliğinizden sûret-i münâsebe ile tedvîr buyurmanızı hâssetsen ricâ ederim.

Kastamonu Vâlîsi İbrâhîm Beye ise yazılmışdır efendim.

Sûret

Milletin hukûku ve istiklâlini müdâfa'a gâyesiyle vicdân-ı millîden doğan tezâhürâtdan bahisle 'acizlerinin de îfâ-yı teşebbüsâtında bulunmaklığım için ba'zı vilâyet ve elviye ile kazâların bir çok müdâfa'a-i hukûk-ı millîye ve redd-i ilhâk cem'iyetlerinin âliü'd-devâm telgrâflarını almakdayım. Geçirdiğimiz şu hayat ve memât günlerinde 'umûm milletçe her tarafdaki emel ve tezâhürât ile te'minine 'azm edilen istiklâl-i millîmiz uğrunda bütün mevcûdiyetimle çalışdığımı te'mîn ederim. Bu emel-i mukaddes uğrunda milletle berâber nihâyete kadar çalışacağım. Ve mukaddesâtım nâmına söz veririm. İşbû telgrâfnâme-i 'acizânemin tekâmîl kazâlardaki müdâfa'a-i hukûk-ı millîye ve redd-i ilhâk cem'iyetleriyle belediye rü'esâsına kadar serî'ân îblâg buyrulmasını ricâ eylerim.

İstihbârât

'Aded 82

Dokuzuncu Ordu Müfettişî

Mustafâ Kemâl¹

¹ TİTE Arşivi, Kutu No: 295, Gömlek No: 4, Belge No: 4.

س

شماره: ۱۶
تاریخ: ۲۵/۶/۱۹
بشماره: ۳۸

آقای دست

مستند است مرفوع ضابطه شماره ۱۴۸ مورخه ۲۵/۶/۱۹ در ماده ۲۰ قانون اساسی و در ماده ۴۰/۶/۱۹
 مقرر شده است که قبضه طرف حاضرین با شماره ۴۰/۶/۱۹ و ۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 تاریخ ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و تاریخ ۴۰/۶/۱۹ تا ۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 داخل کتابخانه بقعه طرقی در موردی که قبلاً فی الجمله با شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 به شماره ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷ و به شماره ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷

۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷

۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 ۱۴۸ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷
 ۴۰/۶/۱۹ مورخه اولی اردیبهشت ۱۳۱۷

Şifre hâlli

Pek 'Aceledir/208

Amasya'dan

Ankara'da: 20. K. Kumandanlığına

Dersa'âdet'deki murahhas zâbitimize şifre ile mahrem bir emir vererek Edirne'de Kolordu Kumandanı Ca'fer Tayyâr Beyin taraf-ı 'aciziden yazılan 18/6/1335 ve 21 numro 19/6/1335 târîh 184 numrolu ve kezâ 21/6/1335 târîh ve 194 numrolu üç 'aded şifrenin vâsıl olup olmadığının tarafımdan sorulduğunu hemân kapalı bir mektûb ile işbû telgrâfı aldığım gün posta edilerek Edirne'ye, gönderir alf h k] dir. Zîrâ Rûmeli'ye 'â'id şifrelerin Dersa'âdet'de kontrol edildiği anlaşıldığı şüphesi olmuşdur. Bunu hâsseten ricâ eylerim. Murahhas zâbitiniz işbû telgrâf sûretini Şişli'de 'Osmân Bey Gâzînosu civârında tüccâr mu'tebere den Erkân-ı Harbiye Mîrâlâyı Mütekâ'id Vâsıf Beye mahrem [n n r m k n h] vermesi için Dersa'âdet'deki murahhas zâbitinize hemân şifre ile emr ve nakil buyurmanızı ricâ ederim.

23/6/35

Şifre edilmiştir.

3. Ordu Müfettişi

Mustafâ Kemâl²

² TİTE Arşivi, Kutu No: 295, Gömlek No: 20, Belge No: 20.

۲۲

۴۵/۶/۲۷
کلیه

توفاد
۴۵/۶/۲۹۸۸
۹۲۱

آلده: قی زاتده

بعده تقیدان اجرا اید کی بجه اتیدر . فواد بیگ نیک آلده :
مراصلندن عارف بیگ زودین بی طرف برکبی رضیه ایل
اماندهک او واسطه ایله صورت موتمنه ده و سر بریا کوندریل

مفتی
۲۰۱۰

واجبانی جا ایدرم .
۴۵/۶/۲۷

Tokad
988 26/6/35
941

27/6/35

Ankara: 20. K. Kumandanlığına

Ba'zı takayyüdât icrâ edildiği ta'yîn etmiştir. Fû'âd Pâşânın Ankara'ya muvâsalatlarında Ârif Bey nezdine gayr-ı ma'ruf bir kimseyi terfîk ile emânetlerin o vâsıta ile sûret-i mü`temennede ve serî`ân gönderilmesi ve inbâsını ricâ ederim.
26/6/35

3. Ordu Müfettişî
Mustafâ Kemâl³

³ TİTE Arşivi, Kutu No: 295, Gömlek No: 22, Belge No: 22.

تاریخ ۱۸۶۱
آئندہ : فتح نہ ایضاً
پس
جملہ مائتہ ہفتندہ ہونے کی صورت میں
دست و پوز فضاہ دست و بلا نور و دانہ
تاریخ و بلا نور و نورانی سرلیا
۴۵/۶/۷۸
۴۵ خیزان ۲۵
۴۵ خیزان ۲۵
۴۵ خیزان ۲۵
۴۵ خیزان ۲۵

*Numro/4861**Sivâs**Ankara: 20. K. Kumandanlığına*

Cemâl Pâşâ Hazretlerine son zamânlarda çektiğim kongre hakkında 22 Hazîrân 35 ve 204 ve 194 ve bilâ numro ve zâta mahsûs telgrâfnâmelerimle 24 Hazîrân 35 târîh ve bilâ numrolu telgrâfımın vusûlünü serî'ân tahkîk ve iş'âr buyurmanızı ricâ ederim.

*28/6/35**Mustafâ Kemâl**3. K. Kumandanı**Mîrlivâ Re`fer⁴*

⁴ TİTE Arşivi, Kutu No: 295, Gömlek No: 33, Belge No: 33.

تذکره

هـ

انقره : ۲۵ خرداد ۱۳۰۷
حضرت :

۱- از مردم ده شلم یا تا ایام با وطنان کور شدیم و ایضا ضمیمه خود گماره کنیزان بودیم . بر سر ارتباط
توفیر . گفتند که ده تماس و ایضا تا سینه اولیاد از ره دور . - بر سر رسیدن خاک کوی با خود
فرمانیه . - حافظ سید خدیجه اولاد انکار کرد او بر سر - با خود نه رنج تا سینه گماره
توفیر .

۲- بگویند اولاد در ایام آغاز جنگ بودیم و نذیر به رفتند . ازین دو شیخی قول داده بود
که نقل کرده تریاق مکرر بر او جانی به هم نداده و سگران آبی کوز قد کرده
ایده هم . فقط سلیک اش هم نقل او صفتیک هم بودند و گفته بودند که ایام اولاد و
شده که تماس قریب و فاصله به اول محو سینه قطعه اولیایی تقدیر و انکار کردی و یا ایلیا تری
اوزیزه سلطانیه بر همه میدان و در سید .

۳- ای صریح بر سر نذیر و بر سر و بر سر سینه و آخر واسطه آید ده جلد
طیارتیه امیر بر سر سینه سید بر سر
۴- ای بر سر سینه و ازین و تریخی قول داده و نذیر خدیجه حرمه سینه .
۵- حرمه اقامان اقدام

محمد ابراهیم
قوله و سینه بارک
یلوا
صفتیک

۲۵/۷/۱۳۰۷

Şifre hâlli/Zâta mahsûsdur

Erzurum

Ankara: 20. K. Kumandanı 'Alî Fû`âd Pâşâ Hazretlerine

1-Erzurum'da Kâzım Pâşâ ile bilâ- taraf görüşdüm. Dâhili vaz'iyeti fevka'l-âde güzel buldum. Bolşeviklik kuvvetlidir. Muhtelif mahallerde temâs ve irtibât te`sîs olunmak üzere dir.

2-Bolşevikilerin kuvâ-yı külliyesi Batum'a teveccüh etmişdir. Kafkasya'yı tahliye etmiş olan İngilizlerin on güne kadar Batum'dan dahî kâmilen çekilmeleri muhtemeldir.

3-Yirminci Kolorduca âhîren ittihâz buyrulan tedâbir pek muvâfıkdır. Üçüncü ve Onbeşinci Kolordularca da 'aynı nokta-i nazardan tertibât mevcûddur. Burada ceryân eden mühim müzâkere ve mukarrerâtı iki güne kadar 'arz edeceğim. Fakat şimdilik en mühim nokta ve vaz'iyetin hüsn-i sûretle ve sükûnet-i mahsûsa ile idâmesi ve şarkdaki temâs-ı karîbîn vukû'undan pek evvel mecbûriyet-i kat'îye olmadığı takdîrde İngilizleri veyâ İtalyanları üzerimize musallat ettirmeğe meydân verilmemesidir.

4-İşbû sûretin Yûsuf 'İzzet Pâşâya ve Bursa'da Bekîr Sâmî Beye ve onlar vâsıtasıyla Edirne'de Ca'fer Tayyâr Beye emîn bir sûrette tebliğinin bildirilmesi mercûdur.

5-İkinci Ordu Müfettişliğine ve Üçüncü ve Yirminci Kolordu Kumandanlıklarına 'arz edilmiştir.

6-'Arz-ı ihtirâmât efendim.

4-5/7/35

Vürûdu 6 minh 3:30 sonra

Üçüncü Ordu Müfettişi Fahrî Yâver-i Şehr-yârî

Mîrlivâ Mustafâ Kemâl⁵

⁵ TİTE Arşivi, Kutu No: 295, Gömlek No: 46, Belge No: 46.

احمد حسن

بدر بوزول اردو و ملائمت

مفتی

قوتہ معصومہ پر چھوڑی گمانہ بود جفا پس ویشہ بیدار اوتری مقرب انیس باک الودہ
نہ کلام باقیہ معصومہ او کلامی جا ادر مع . بیساعتت باک یہودہ گمانہ بائید . کلامت
زہ زودہ بود جہت بقضہ دار جوبانہ متکلم یا نام . اچھا اردو معصومہ قرنا بود سہ تیرہ
معصومہ

اچھا اردو معصومہ اچھا اردو
میرا بون
کاظم

احمد حسن
درود
بدر بوزول

*Şifre hâlli**Erzurum**20. K. Kumandanlığına*

Kongre murahhasları yola çıktı mı? Hemân yola çıkarılması ve yetişemeyenlerin onları ta'kîb etmesi pek elzemdir. Bununla bilhâssa meşgul olmanızı ricâ ederim. Yûsuf 'İzzet Pâşaya da hemân yazınız. Kimlerin nerelerden yola çıktığına dâ`ir cevâbınıza muntazırım pâşâm.

*Üçüncü Ordu Müfettişî Fahrî Yâver-i Şehr-yârî**Mustafâ Kemâl**Açdım vürûdu 8 Temmuz 35**Saat 10:30**Üçüncü Ordu Müfettişî Erkân-ı Harbiye Re`îsi**Mîrâlây Kâzım⁶*

⁶ TİTE Arşivi, Kutu No: 296, Gömlek No: 11, Belge No: 11.

مخبر
آلده: قه قوغ ندالقه
ار خروم دونه
قره بده اده در قه قول اده قوغ نداله بونده غلذبات خف نوبه خارده وازباط
عابده انبیه - اقدم .
۸ تموز ۲۰
۴. اده بونده
مکتوبات
ایه .
/

Şifre hâlli

Erzurum'dan

Ankara: 20. K. Kumandanlığına

*Karesî'de Ondördüncü Kolordu Kumandanı Yûsuf 'İzzet Pâşâ Hazretleriyle
muhâbere ve irtibât-ı 'alileri emîn midir efendim?*

8 Temmûz 35

3. Ordu Müfettişî

Mustafâ Kemâl⁷

⁷ TİTE Arşivi, Kutu No: 296, Gömlek No: 19, Belge No: 19.

آقره

قاجار خاندان

تاریخ

تاریخ

تاریخ

دوکره دیاوند دگر صحنه قمریه ده شخص اید جمال یا سا ولورغه خاندان یا سا خنده صادده پاک
 علی کلافت و تونیبه والی جمال کلافت خداوندگار والی کومین لک اکلای کلافت پاک یاده سوونینه
 بد کبری و مع هذا صدرا علمک یا شانک اورا و ده عورتیم ابو قیامین تک نبدل پاک کلافت کلافت
 هرکده تونت اسلاف و مرتب قمریه کلافت حالنده برکنده زمره خود اولاسمه ننده اولاسری
 اولاسیور . سوونینی و کلافت و منصفیده برسد خاندان یا شانک دیگ خردار ایدی
 انجوتفانیه تاریخ و اولیک اسلیم اولاسیم

مظنون کلافت

۲۰/۷/۹۰

ایچین اید وقتیه ار مارجه بیجه برکلی
 لایم

ایچین اید وقتیه ار مارجه بیجه برکلی
 لایم

ایچین اید وقتیه ار مارجه بیجه برکلی
 لایم

ایچین اید وقتیه ار مارجه بیجه برکلی
 لایم

Şifre hâlli/Zâta mahsûsudur

Erzurum

Ankara: 20. K. Kumandanlığına

Bu kere Dersa'âdet'ten gelen ma'lûmât-ı sarîha da şahsım ile Cemâl Pâşâ ve Yûsuf 'İzzet Pâşâ hakkında Sâdık Bey 'Alî Kemâl'in ve Konya Vâlisi Cemâl Beyin Hüdâvendigâr Vâlisi Gümülcineli İsmâ'îl Beyin pek ziyâde sû-i niyet besledikleri ve ma'-hazâ sadr-ı â'zam pâşânın Avrupa'dan 'avdetiyle bu kâbînenin tebeddülü pek muhtemel olup her hâlde kuvvetin İ'tilâf ve Hürriyet Fırkası'nda kalması hâlinde bu şahısların bizimle çok uğraşmak niyetinde oldukları anlaşılıyor. Şu hakîkati ve gizli vaz'iyetden Yûsuf 'İzzet Pâşânın derhâl haberdâr edilmesi.

İşbû telgrâfın târîh-i vusûlünün iş'âr buyrulmasını ricâ ederim. 9-10/7/35

Mustafâ Kemâl

Üçüncü Ordu Müfettiş Erkân-ı Harbiye Re'îsi

Mîrâlây Kâzım⁸

⁸ TİTE Arşivi, Kutu No: 296, Gömlek No: 18, Belge No: 18.

آلده: توضیحات ارز و دست

تغییر

ذات

۴۵/۷/۸ تاریخ ۷۷۷ فوراً به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
 ناصر آقای خریدت تقدیم ملاحظاتی بفرمایید. مراتب و دفعه گذشته در . با حفظ حد و احترام
 یا تمام آن دست نگه دارم. بنا بر آن خودی آنرا و وضعیت مستعمله من و بنا بر خود حرکت
 مدیون اصابت نامری کوشیدم. تا این حد. اولاً در تقدیر و ملاحظه نسبت آره همه
 آنچه در میان اینده بودی .
 - در خصوص تقدیم تقدیران در آن زمان حدیثی جمله که آنرا اولوز . فرستاد
 هفتده آغاز اینده اصوله در مرتبه اولی . این را از منی جوانی جانبی دانسته که
 تقیقات و رفقات نامه ناموا التیسیر . اصلاح چیزی که مذکور است در حدیثی و
 واحاتی فرستاده به امینت نامه القا ایله .
 لایق با خدایه . در ده . چه نامه سهله اینده که روز و روزه رو که تقیقه با شون
 قدر اینده قول و در دفعه زدن رفت و جانبی متدنی تقیینه باشونده .
 - در آن در خرج و ترک جاسیده اولی نامه انکوش مستند . و آنجا بود که انکوش مستند
 و ایام فرستادن اسرار حلینده ترک واحد و کراساج و قی قیامه جرایسند
 بایر که مصلح و جانگانه تمام کندهی خود را در علوة دار ایله در .
 هرگونه ده . حالتی در اراده مدنی تمسک ایچمه لایله اولده که لا ید حقد .
 تمام وقت و هفتاد کلانیت مدونیت نامری اراده بدینت ~~تغییر~~
 فعله استقلال توأم و لازم فی سفارقه اینده بولکتیب که حساب دو سکتی تبیین
 و ذات اقدس یاد کرده عمل ایله ~~تغییر~~ [۲ - ۲ - ۲] و ب و ب و ب و ب
 مدخلاتیه تی . تم ایله تأسی ایله . در . فرید و احمد . صاحبی

تغییر

عاشق فخره درک حینا و اقربا کوهی منزه بر کنده کند بدین اصابت کفر ایچمه
 سابق سکله ایضاً جی ایچم خردیم

مصطفی عالی

۴۵/۷/۸

تغییر ~~تغییر~~

Şifre hâlli

Zâta mahsûsudur

Erzurum'dan

Ankara: 20. K. Kumandanlığına

1-8/7/35 târîh ve 777 numro ile buraya nakil buyrulan Dersa'âdet raporundan pek müstefîd oldum. Nâfi'a Nâzırı Ferîd Beyefendinin mütâla'ât-ı musîbelerine harekât-ı vâkı'amız tevâfuk etmektedir. Bâ-husûs sadr-ı â'zam pâşânın tehî-dest olarak müte'essiren 'avdeti artık vaz'iyet-i müstakîlemizi ve binâ'en-'aleyh hareket-i milliyenin isâbet-i tâmmesini gösteriyor. Müşârun-ileyh kıymetdâr olan takdîr ve mütâla'alarının arasına alınması ve mahremâne îsâl buyrulması.

2-Âhmed Rızâ Beyefendinin takdîrat ve irşâdât-ı 'alîyelerine 'arz-ı teşekkürat olunur. Gayr-i Müslimler hakkında itihâz edilen usûl de bu merkezde olub bunun en celbi burhânî Cânîk Livâsı'ndaki tatbîkât ve vukû'âtın hemân kâmilen azalmasıdır. İslâm çeteleri kâmilen ortadan çekirilmiş ve âhâlî-i Hristiyâniyeye emniyet-i tâmme ilkâ edilmiş.

Bil-mukâbile Rûmlar da çetelerini şehirlere indirmeğe söz vermiş ve bunula tatbîke başlanması takarrür eyleyerek Kolordu Kumandanı Re'fet, Cânîk mutasarrıfı ta'kîbine başlamıştır. Gerek Erzurum ve gerekse Cânîk'de bulunan i'tilâf mümessillerine dâ'imâ bu fikirler ilkâ olunmakta ve bilhâssa Hristiyânların İslâmlar 'aleyhinde gerek dahilde ve gerekse hâriç ve Kağızman havâlîsinde yaptıkları mezâlîm ve hâdisâtдан tamâmıyla kendileri haberdâr ve 'alâkadar edilmektedir. Kongrede hâkimiyet ve irâde-i milliyeyi temsil için layık olan her şey yapılacaktır.

Makâm-ı saltanat ve hilâfet-i 'uzmânın masûniyet-i tâmmesi irâde-i milliyenin husûl-i istiklâl tev'em ve lâzım-ı gayr-ı müfârikî 'ad ederek bu keyfiyet her münâsib düşdüğe ta'mîm ve zât-ı akdes-i pâdişâhîye de 'arz edilmiştir.

3-[b h r n v b l v k h] mülâhazâtına karşı icâbi te'mmül edilmektedir. Ferîd ve Âhmed Rızâ Beyleri 'â'id fıkraların 'aynen ve ihtirâmât-ı mahsûsamızla birlikte kendilerine emniyet-i mahsûsa ile sâbık-ı misüllü îsâlini ricâ ederim kardeşim.

10/7/35

'Ârif Beye yazılmıştır. 12 Minh

Mustafâ Kemâl⁹

⁹ TİTE Arşivi, Kutu No: 296, Gömlek No: 23, Belge No: 23.

آنگاه که حق ندانند

از هر دو دست

شماره ۲۰

دو کتبی ، اولی ماده داده لغو بویوریلون فراتر از حاله در می حقیقتاً واجب
ندک و سارنده که خاتمه قرارگاه عمومی اتحادیه سحرآمیزند و بر ایدلرکی و آنا تولیده که کون عمومی
بون ها ملایم و بونج با تحت ایها اولاد ناسباتی قیبه آنگه سندن بولندلی ده که اولونور .
لندبریز هیچ وجه ایادچی در پیلرک لندی تقدیر لری وجهه آساک حیدر بله ندر و سقی آنکلا لندی
نقد آنگه ایکی بیلرک بزم ایچو در حیدار بر معلقات نسبی اتحاد و دولتی بر تماس ی قلم اولون
دنا استغنا بر قنده بولوندره ره دائماً اولوندری کوی و بر اجه ایبار اقلید .

• ده که ارتباط و مذاکره ندر با سوسی مله می نمودند . آنگه هیچ زوانج هیچ
بر صلاحیت اولای و مذاکران رمزانه دیه و شفق بلیه اساس بر اقرانج
• بولوندری قول و تلقی مطهر بندن تأیید ایچونه بولاده که هیات ندر تصویب
سید . [ا ت ی] اوله در دنده بولای بر هفتک هم بر هوزنه مسوده و
• حیدر ره بزه اخبار کفینیه صلاحی اولونک و بوجهه مذاکرات قطعیه ده ایمانه
• بولوندره . صاحبده متصرف ^{اعنون} شیب ، بولوندره قلم ندر سقی و سطرجه
• تأیید بولونور .

ک ممد ایصل اولونور حیدر ایچو کوزلرینده ده اولونور

مستطاب

تیمور علی

۱۳۰۴

Şifre hâlli
Zâta mahsûsdur

Erzurum'dan

Ankara: 20. K. Kumandanlığına

C. 8/7/35 şifreye:

1-Onbirinci, Onikinci, Onüçüncü mâddelerde tasvîr buyurulan Fransızların hâlet-i rûhiyesi hakîkaten câlib-i dikkatdir. Bunların Dersa'âdet'deki Fransız Karârgâh-ı 'Umûmîsi İstihbârât Şu'besinden tedvîr eylediği ve Anadolu'daki hareket-i 'umûmîye-i milliyenin en büyük 'âmillerini ve bunun pâ-yi taht ile olan münâsebâtını ta'yîn etmeğe müstenid bulunduğu da zann olunuyor. Bunun için kendilerine hiçbir vechile ip ucu verilmeyerek kendi takdîrleri vechile amâl-i ciddîye-i milliyenin vüs'atı anlatmalı ve her hâlde bu nokta-i mahsûsa epeyce bilinerek bizim için kıymetdâr bir ma'lûmât menba'ı ittihâz ve devâmlı bir temâs-ı muhâfaza olunmalı ve kendimizi 'âdetâ istingâ mevki'inde bulundurarak dâ'imâ anları taharri ve mürâca'ata icbâr etmelidir.

2-On altıncı mâddede ki irtîbât ve müzâkerenin başlaması müceb-i memnûniyetdir. Gidecek zevâtın hiçbir vechile imzâya selâhiyatdâr olmaması ve müzâkerât ve mukarrerâtın dîn ve 'atike-i millîye esâslarıyla imtizâc ettirilerek en muvâfık bir şekil kabûl ve telakkîye mazhariyetinin te'mîni için buradaki hey'etin nazar-ı tasvîbine iblâğı pek münâsibdir. [e t y] (ağustosun) on dördünde birkaç murahhasın mahrem bir sûrette Samsun ve tercihen Trabzon'a çıkarak bize ihbâr keyfiyetiyle mülâkî olunması ve bu vechile müzâkerât-ı kat'îyeye de icâbına tevessül olunması da muvâfık olur. Samsun'da Mutasarrıf Hamîd Bey, Trabzon Mevki' Kumandanlığı vâsıtasıyla münâsib ve muvâsıla te'mîn olunur.

3-Bâlâdaki mevâdın mahâlline îsâl olunması ricâ ile gözlerinizden öperiz.

11 Temmûz 35

'Ârif Beye yazılmıştır. 14 Minh

Mustafâ Kemâl¹⁰

¹⁰ TİTE Arşivi, Kutu No: 296, Gömlek No: 52, Belge No: 52.

تجدید
۱۱۶

آلده : نغمه قنداقه

ادرسدنت

استان بولیده آردش اوراج یاره سلسلیک تا به ولسانی نیی اقیه ایدن . ویردیگی
ایورده بوکا داؤد بجه یوزد . بولیده اجام ستر اولدیقرن تآلیه بولور ولسی جا
ایدم .

خونیه اهلان داؤد مسیح : سئلان . خونیه آقونه قرصید ، انطایه ، ازبیر ،
خداوندکار مرخصدینک / حرکتی بیه داؤد اولده تئبنا ت عقده صلاحیه
دولت غنا یا ساره مسیح قه اقد ولسی یولنی خاطر جا ایدم .
جمله کوز لر بیزده اوروز .

صدراقلیم و دوده اوروزی استانبول ~~ک~~ انظار و اهل اخیار ۲۴۰
مانولیدل عقده استیضاح و استصلا ۲۴۰ جمه مسیح نیک اینا یولنی رجاییم .
بوتقمان وولسک استعاره جمله اولور .

مصطفی لیل

۱۱۶ تور ۱۱۶

بخطه دستنکده لاله حیرتین
کلم

کلم

Şifre hâlli/114
Erzurum'dan

Ankara: 20. K. Kumandanlığına

İstânbûl'a giden arkadaşâ oraca para mes`elesinin te`mîn ve irs`âlîni tenbih etmiş idik. Verdiği raporlarda buna dâ`ir bir haber yoktur. Bu bâbda cevâba muntazır olduğumuzun te`kid buyrulmasını ricâ ederim.

Konya ahvâlîne dâ`ir ma`lûmâta muntazırız. Konya, Afyonkarahisâr, Antalya, İzmîr, Hüdâvendigâr murahhaslarının Sivâs'a hareketlerine dâ`ir olan teşebbûsât hakkında Selâhad-dîn Bey ve Yûsuf `İzzet Pâşâdan ma`lûmât ahz ve i`tâ buyrulmasını hâsseten ricâ ederim. Cümleten gözlerinizden öperiz.

Sadr-ı â`zamın vürûdu üzerine İstânbûl efkâr ve âhvâl-i `umûmîyesinde husûlü me`mûl tebeddül hakkında istîzâh ve istihsâl olunacak ma`lûmâtın inbâ verilmesini ricâ ederim.

Bu telgrâfın vusûlünün iş`ârı `arz olunur.

16 Temmûz 35

Mustafâ Kemâl

3. Ordu Müfettişliği Erkân-ı Harbiye Re`îsi

Mîrâlây Kâzım¹¹

¹¹ TİTE Arşivi, Kutu No: 296, Gömlek No: 60, Belge No: 60.